

УДК 657.631(061)

Шевчук В. Р.,

ORCID ID: 0000-0002-0925-6489,

к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і аудиту, Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗКРИТТЯ У ЗВІТІ ПРО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО РИЗИКИ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИМИ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Досліджено сучасні підходи та рекомендації до розкриття інформації про ризики і невизначеності діяльності у нефінансовій звітності господарюючих суб'єктів. Ідентифіковано основні аспекти та ключові показники ефективності, які слід розкривати у звіті про управління вітчизняних підприємств стосовно ризиків та невизначеностей їх діяльності. Здійснено порівняльний аналіз наповненості нефінансових звітів українських та іноземних компаній інформацією про ризики та невизначеності і на його основі окреслено перспективи удосконалення звіту про управління вітчизняними суб'єктами господарювання, зокрема через актуалізацію розкриття фінансових ризиків від зміни клімату відповідно до керівних принципів TCFD. Встановлено, що важливими аспектами щодо ризиків та невизначеностей діяльності, які мають знайти відображення у звіті про управління, є: напрямки розкриття інформації щодо ризиків, об'єкти впливу ризиків, часовий горизонт, джерело ризиків, пояснення процесів управління ризиками, результат управління ризиками у звітному році.

Ключові слова: нефінансова звітність, нефінансова інформація, звіт про управління, ризики, невизначеності, ключові показники ефективності, зміна клімату.

Shevchuk V. R.,

ORCID ID: 0000-0002-0925-6489,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Audit, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv

PROBLEM ASPECTS AND PERSPECTIVES OF DISCLOSING THE INFORMATION IN MANAGEMENT REPORT ABOUT RISKS AND UNCERTAINTIES OF DOMESTIC BUSINESS ENTITIES ACTIVITIES

Abstract. The modern approaches and recommendations for disclosure of information about risks and uncertainties of activity in non-financial business entities reporting are investigated. The main aspects and key performance indicators to be disclosed in the management report of domestic enterprises regarding risks and uncertainties in their activities, are identified. A comparative analysis of the content of non-financial reports of Ukrainian and foreign companies on the risks and uncertainties is done. The prospect for improving the management report of domestic business entities, in particular, by updating the disclosure of financial risks from climate change in accordance with the guidelines of the TCFD, is outlined. It is determined that the important aspects of risks and uncertainties of activities to be reflected in the management report are: disclosure of information on risks directions, objects of risks influence, time horizon, source of risks, explanation of risks management processes, result of risks management in the reported year.

Key words: non-financial reporting, non-financial information, management report, risks, uncertainties, key performance indicators, climate change.

JEL Classification: D80; L20; M41

Постановка проблеми. В умовах посилення інтересу інвесторів та інших зацікавлених сторін до розкриття компаніями нефінансових показників їх діяльності, а також в умовах обов'язкового впровадження звіту про управління у склад комплексу річної звітності окремими суб'єктами господарювання в Україні, проблема якісного розкриття інформації щодо ризиків і невизначеностей діяльності підприємств є особливо актуальною. Методичні рекомендації вітчизняного регулятора в сфері нефінансової звітності дають лише загальне уявлення про наповнення інформації звіту про управління відповідними показниками, тож дослідження різноманітних “рамкових” підходів (frameworks) щодо звітності з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) і сталого розвитку, як і досвіду підготовки відповідної звітності іноземними компаніями, набуває першочергової важливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розкриттю нефінансових показників у звітності господарюючих суб'єктів присвячене широке коло наукових публікацій іноземних авторів. Найбільше уваги приділено таким питанням звітності щодо КСВ та сталого розвитку, як: “рамкові” підходи (frameworks) (Берк Ж. і Кларк С. [1]; Діуф Д. і Бойраль О. [2]), вимоги до розкриття нефінансової інформації (Вукич Н., Вукович Р. та Калаче Д. [3]), особливості подання нефінансової інформації у складі інтегрованої звітності (Резайє З. [4]) тощо.

Питанням звітності щодо КСВ та сталого розвитку присвячені дослідження і вітчизняних науковців. Що стосується питань відображення у нефінансовій звітності ризиків і невизначеностей діяльності підприємств, то Максимова В. і Кузіна Р. наголошують на важливості відображення ризиків в інтегрованому звіті [5], Баришнікова О. подає методичне забезпечення бухгалтерського обліку господарських операцій для звітування про ризики діяльності для складання нефінансової звітності [6], Озеран А. розкриває місце інформації щодо ризиків діяльності у структурі звіту про управління [7], *Безверхий К. і Пантелєєв В. розглядають особливості відображення ризиків у консолідованому звіті про управління* [8], *на законодавчому врегулюванні показників звіту про управління, в тому числі і щодо відображення ризиків, наголошує Новіченко Л.* [9].

Водночас бракує окремих ґрунтовних досліджень щодо якісного відображення саме ризиків і невизначеностей діяльності вітчизняних підприємств у звіті про управління, виходячи з вимог існуючих “рамкових” підходів, досвіду звітування іноземних компаній з урахуванням особливостей національного бізнес-середовища та сучасного стану розвитку КСВ в Україні.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження сучасних підходів та рекомендацій до розкриття інформації про ризики і невизначеності діяльності у нефінансовій звітності господарюючих суб'єктів, ідентифікація основних аспектів та ключових показників ефективності, які слід розкривати у звіті про управління вітчизняних підприємств стосовно ризиків та невизначеностей їх діяльності, та окреслення перспектив удосконалення звіту про

управління вітчизняними суб'єктами господарювання, зокрема через актуалізацію розкриття фінансових ризиків від зміни клімату.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок 2019 року в Україні ознаменується обов'язковим поданням у складі комплексу річної звітності окремими суб'єктами господарювання звіту про управління, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності. Саме інформація про існуючі та потенційні ризики фінансово-господарської діяльності підприємства може бути визначальною при прийнятті рішень інвесторами та іншими зацікавленими сторонами щодо надання ресурсів суб'єкту господарювання, встановлення ділових зв'язків тощо, адже є важливим індикатором довгострокового потенціалу створення вартості бізнесу.

У Методичних рекомендаціях зі складання звіту про управління, розроблених Міністерством фінансів України, визначено, зокрема, що “За напрямом “Ризики” рекомендується наводити інформацію про політику підприємства щодо управління операційними та фінансовими ризиками (ринковий ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності) з описом їхнього впливу на діяльність підприємства, а також підходів або інструментів, які використовуються підприємством для зменшення впливу таких ризиків на його діяльність тощо” [10]. Враховуючи те, що дані Методичні рекомендації задають лише периметр нефінансового звітування, при підготовці звіту про управління доцільно керуватися Директивою 2013/34/ЄС про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти певних типів компаній (Розділ 5 “Звіт про управління”) [11] та Директивою 2014/95/ЄС щодо розкриття нефінансової та різноманітної інформації деякими великими підприємствами і групами (якою вводиться стаття 19а “Нефінансовий звіт”) [12].

Стаття 19а Директиви 2014/95/ЄС “Нефінансовий звіт” передбачає “включення у звіт про управління інформації нефінансового характеру, яка повинна розкривати в обсязі, необхідному для розуміння розвитку даного підприємства, його функціонування, стану, а також вплив його діяльності як мінімум, в таких аспектах: екологічному, соціальному та питання зайнятості, поваги прав людини, боротьби з корупцією та хабарництвом, в тому числі:

(d) істотні ризики пов'язані із зазначеними питаннями, які виникають у зв'язку з діяльністю компанії, і, де можливо і наскільки можливо, залежать від суб'єкта економічної діяльності, включаючи комерційні відносини з іншими контрагентами, продукцію та послуги, які, з високою ймовірністю можуть викликати значні несприятливі наслідки у вищевказаних областях, а також інформацію про те, які кроки зроблені компанією для управління цими ризиками” [12].

З ціллю допомогти компаніям розкривати високоякісну, релевантну, корисну, послідовну та більш порівнянну нефінансову інформацію

(екологічну, соціальну та управлінську), яка сприятиме стійкому зростанню та зайнятості і забезпечить прозорість для користувачів, Європейською Комісією було розроблено Методичні рекомендації з нефінансової звітності [13]. Вони призначені допомогти компаніям скласти релевантні, корисні, лаконічні нефінансові звіти відповідно до вимог Директиви 2014/95/ЄС і стимулюють компанії до більш творчого підходу до подання показників щодо КСВ і сталого розвитку з ціллю уникнення

примусового заповнення шаблонних таблиць (“box-ticking exercise”). При розробці цих рекомендацій Комісія взяла до уваги найкращі практики та результати відповідних ініціатив як в межах ЄС, так і на міжнародному рівні.

Рисунок 1 ілюструє основні аспекти та ключові показники ефективності, які слід розкривати у звіті про управління українських компаній стосовно ризиків та невизначеностей їх діяльності.

Напрямок розкриття інформації щодо ризиків	Об'єкти впливу ризиків	Часовий горизонт	Джерело ризиків	Пояснення процесів управління ризиками	Результат управління ризиками у звітному році
Операції	Бізнес-модель	Короткострокові ризики	Власні рішення або дії	Виявлення ризиків	Суттєва зміна ризиків (зменшення чи пом'якшення)
Ділові відносини		Середньострокові ризики			
Продукти	Фінансові показники	Довгострокові ризики	Зовнішні фактори	Оцінка ризиків	Суттєва зміна способу управління ризиками
Послуги					
Ланцюг постачання					
Ключові показники ефективності					
У контексті впливу на безпеку споживачів		У контексті впливу на зміну клімату		У контексті ланцюга постачання	
<ul style="list-style-type: none"> - несправні продукти з можливим впливом на безпеку споживачів; - політики, вжиті для вирішення цього питання; - виправлення заходів, спрямованих на задоволення потреб споживачів, які вже постраждали від цих продуктів. 		<p>суттєва інформація про кліматичні впливи на діяльність та стратегію, беручи до уваги специфічні обставини та включаючи відповідні оцінки ймовірності та використання сценаріїв</p>		<p>суттєва інформація про ризики шкоди, пов'язаної з правами людини, охороною праці та навколишнього середовища в ланцюгу постачання та підрядних операцій, а також про те, як компанія управляє та пом'якшує потенційні негативні наслідки</p>	

Рис. 1. Основні аспекти та ключові показники ефективності, які слід розкривати у звіті про управління українських компаній стосовно ризиків та невизначеностей їх діяльності (розроблено автором на основі [13])

Щодо підготовки звітів про управління в ЄС, то у 2019 році ми також будемо спостерігати найбільш повне виконання вимог Директиви 2014/95/ЄС, оскільки майже половина держав-членів не адаптували національні законодавства до її норм станом на 1 січня 2017 року. Незважаючи на затримки та проблеми, що виникли, Директива 2014/95/ЄС є ключовим кроком до підвищення важливості звітності з питань КСВ і сталого розвитку, особливо в тих країнах ЄС, де раніше не існувало таких вимог. Зрозуміло, що інформація про ризики та невизначеності діяльності європейських компаній подається ними на добровільній основі упродовж багатьох років у складі різних видів нефінансової звітності, а отож вітчизняним підприємствам слід скористатися їх досвідом.

Для порівняння наповненості нефінансової звітності інформацією щодо ризиків та невизначеностей діяльності розглянемо звіти компаній одного напрямку діяльності – виробництво слабоалкогольних напоїв – вітчизняного ПрАТ “Оболонь” [14] та міжнародної корпорації “AB In Bev” [15].

У табл. 1 представлено напрямки інформації про ризики і невизначеності, подані у нефінансових звітах виробників слабоалкогольних напоїв, з зазначенням надання цієї інформації у звітах “Оболонь” та “AB In Bev”.

Як бачимо з табл. 1, у компанії “Оболонь” є ще резерви удосконалення нефінансової звітності щодо розкриття інформації щодо ризиків і невизначеностей її діяльності. Зокрема, абсолютно не розкритими у звітності як компанії “Оболонь”, так і інших вітчизняних підприємств (“ДТЕК”, “1+1 медіа”, “Нова пошта”, “МХП”, “Галнафтогаз” та ін.) залишаються фінансові ризики, пов’язані зі змінами клімату. Водночас слід зауважити, що на сьогодні

посилюється увага інвесторів щодо розкриття компаніями кліматичних ризиків.

У 2015 році Комісія з фінансової стабільності висвітлила зміну клімату як ризик стабільності світової фінансової системи та створила Робочу групу з питань фінансового розкриття інформації, пов’язаної з кліматом (TCFD). Робоча група об’єднала компанії, які готують фінансові дані та користувачів цих даних (інвестори, кредиторі та страховики), щоб вони рекомендували компаніям розкривати фінансові ризики зміни клімату. Ці рекомендації зосереджені на розкритті фізичних ризиків від екстремальних погодних умов, таких як шторми та посухи, а також комерційних ризиків, пов’язаних із глобальним переходом до економіки з низьким рівнем вуглецю. Рекомендації були представлені на G20 у липні 2017 року [16]. Як наслідок, актуальність покращення розкриття фінансових ризиків, пов’язаних із кліматом, значно зросла.

Загалом, за даними дослідження міжнародної аудиторської фірми KPMG, 48% фірм, що входять до найбільших 250 компаній у світі (G250), сьогодні визнають фінансовий ризик від зміни клімату. Більш глибокий аналіз показує суттєві відмінності між компаніями залежно від того, де їх штаб-квартира розташована. Наприклад, у Франції, Німеччині та Великобританії більшість компаній G250 визнають фінансові ризики зміни клімату у своїх звітах. Водночас лише менше половини компаній G250, розташованих у США та Японії, відобразили такі ризики. В свою чергу, нафтовий і газовий сектори демонструють відносно високий рівень оцінки кліматичних ризиків, адже інвестори та учасники цих компаній вже протягом багатьох років намагаються розкрити свої кліматичні ризики [17].

Таблиця 1

Напрямки інформації про ризики і невизначеності, подані у нефінансових звітах “Оболонь” та “AB In Bev”

Напрямки інформації про ризики і невизначеності	“Оболонь”	“AB In Bev”
Дистриб’ютори (в напрямку зміни пріоритетів щодо продажу продукції конкурентів)	-	+
Обмеження реклами бренду	-	+
Постачальники (зростання цін на сировину)	-	+
Зміна уподобань споживачів	-	+
Зниження купівельної спроможності споживачів	+	-
Оподаткування (зростання акцизів)	+	+
Суспільне занепокоєння щодо зростання обсягів споживання слабоалкогольних напоїв	-	+
Запровадження жорсткіших екологічних нормативів	-	+
Коливання валютних курсів	+	+
Проблеми утримання ключового персоналу, загрози страйків	-	+
Втрата ринків збуту	+	+
Зміни клімату	-	+
Інформаційні технології (загрози кібератак)	-	+
Інноваційні продукти конкурентів	-	+

Для вітчизняних компаній, які планують звітувати про фінансові ризики, пов'язані з кліматом, керівні принципи TCFD можуть бути дуже корисним інструментом. Першим кроком у цьому процесі має стати визначення основних зацікавлених сторін компанії, щоб розглянути потенційні фінансові ризики та можливості, що виникли в результаті зміни клімату, а потім провести якісний аналіз сценаріїв. Наприклад, для ПрАТ “Оболонь” як виробника слабоалкогольних напоїв слід проаналізувати, що станеться, якщо витрати на воду різко зростуть? Після цього компанія може розпочати створення багатофакторної моделі, щоб врахувати різноманітні фінансові ризики та можливості, пов'язані із зміною клімату, в кінцевому підсумку інтегруючи цю модель в прийняття рішень та відповідно адаптуючи свою бізнес-стратегію.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Таким чином, важливими аспектами щодо ризиків та невизначеностей діяльності, які мають знайти відображення у звіті про управління, є: напрямки розкриття інформації щодо ризиків, об'єкти впливу ризиків, часовий горизонт, джерело ризиків, пояснення процесів управління ризиками, результат управління ризиками у звітному році. Подання інформації про ризики щодо кліматичних змін є перспективним напрямком удосконалення нефінансової звітності вітчизняних господарюючих суб'єктів. Актуальність розкриття кліматичних ризиків буде ще більше посилюватися в майбутньому внаслідок зростаючих очікувань регуляторів цінних паперів, спільноти інвесторів та інших зацікавлених сторін. Важливо також буде включати до звітів про управління аналіз сценаріїв щодо потенційного впливу зміни клімату на продукцію, доходи та прибутковість компанії.

Подальші дослідження у сфері відображення інформації щодо ризиків у нефінансовій звітності повинні бути спрямовані на забезпечення її якості, в тому числі актуальними залишаються питання підтвердження (аудиту) показників з КСВ і сталого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Burke J. J. The business case for integrated reporting: Insights from leading practitioners, regulators, and academics / J. J. Burke, C. E. Clark // *Business Horizons*. – 2016. – № 59. – P. 273-283.
2. Diouf D. The quality of sustainability reports and impression management: A stakeholder perspective / D. Diouf, O. Boiral // *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. – 2017. – №30. – P. 643-667.
3. Vukić N. M. Non-financial reporting as a new trend in sustainability accounting / N. M. Vukić, R. Vuković, D. Calace // *Journal of Accounting and Management*. – 2017. – № 07. – P. 13-26.
4. Rezaee Z. *Business sustainability: Performance, Compliance, Accountability and Integrated Reporting* / Z. Rezaee. – Greenleaf Publishing Limited, 2015. – 306 p.
5. Максимова В. Ф. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників

інтегрованої звітності / В. Ф. Максимова, Р. В. Кузіна // *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка*. – 2015. – Вип. 2(1). – С. 243-249.

6. Баришнікова О. Механізм формування та облікове забезпечення соціальної складової звітності сталого розвитку / О. Баришнікова // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. – 2016. – № 2-3(35). – С. 3-24.

7. Озеран А. В. Звіт керівництва: сутність, структура та місце у системі фінансової звітності суб'єкта господарювання / А. В. Озеран // *Економіка і суспільство*. – 2018. – Вип. 18. – С. 983-993.

8. Безверхий К. В. Консолідований звіт про управління. Новації управлінської практики звітування / К. В. Безверхий, В. П. Пантелеєв // *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* – 2018. – №1-2. – С. 37-46.

9. Новіченко Л. С. Актуальні питання формування Звіту про управління підприємством / Новіченко Л. С. // *Економічний аналіз*. – 2018. – Т. 28. № 4. – С. 258-264.

10. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління. Наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.

11. Directive 2013/34/ EU on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings [Electronic recourse]. – Accessed mode: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>.

12. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups [Electronic recourse]. – Accessed mode: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32014L0095>.

13. Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) of 5 July 2017 (2017/C 215/01) [Electronic recourse]. – Accessed mode: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01)).

14. Звіт зі сталого розвитку корпорації “Оболонь” за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://obolon.ua/ua/corporate-responsibility/social-reporting>.

15. AB In Bev 2017 Annual Report [Electronic recourse]. – Accessed mode: https://www.ab-inbev.com/content/dam/universaltemplate/ab-inbev/investors/reports-and-filings/annual-and-hy-reports/2018/03-AB_InBev_2017_Annual_Report_complete_032218.pdf.

16. Task Force on Climate-related Financial Disclosures: Status Report [Electronic recourse]. – Accessed mode: <https://www.fsb-tcfd.org/publications/tcfd-2018-status-report/>.

17. The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting [Electronic recourse]. – Accessed mode: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/campaigns/2017/10/survey-of-corporate-responsibility-reporting-2017.html>.

REFERENCES

1. Burke, J. J. and Clark, C. E. (2016), The business case for integrated reporting: Insights from leading practitioners, regulators, and academics, *Business Horizons*, № 59, pp. 273-283.
2. Diouf D. and Boiral O. (2017), The quality of sustainability reports and impression management: A stakeholder perspective, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, №30, pp. 643-667.
3. Vukić N. M., Vuković R. and Calace D. (2017), Non-financial reporting as a new trend in sustainability accounting, *Journal of Accounting and Management*, № 07, pp. 13-26.
4. Rezaee Z. (2015), *Business sustainability: Performance, Compliance, Accountability and Integrated Reporting*, Greenleaf Publishing Limited, US.
5. Maksimova, V. F. and Kuzina, R. V. (2015), Deiaki pytannia formuvannia skladu finansovykh i nefinansovykh pokaznykiv intehrovanoi zvitnosti, *Naukovyj visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu. Ser. : Ekonomika*, vol. 2(1), pp. 243-249.
6. Baryshnikova, O. (2016), Mekhanizm formuvannia ta oblikove zabezpechennia sotsial'noi skladovoi zvitnosti staloho rozvytku, *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalters'koho obliku, kontroliu i analizu*, № 2-3(35), pp. 3-24.
7. Ozeran, A. V. (2018), Zvit kerivnytstva: sutnist', struktura ta mistse u systemi finansovoi zvitnosti sub'iekta hospodariuvannia, *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 18, pp. 983-993.
8. Bezverkhyj, K. V. and Panteleiev, V. P. (2018), Konsolidovanyj zvit pro upravlinnia. Novatsii upravlins'koi praktyky zvituvannia, *Naukovyj visnyk Natsional'noi akademii statystyky, obliku ta audytu: zb. nauk. pr.*, №1-2, pp. 37-46.
9. Novichenko, L. S. (2018), Aktual'ni pytannia formuvannia Zvitu pro upravlinnia pidpriemstvom, *Ekonomichnyj analiz. Tom 28, № 4*, pp. 258-264.
10. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2018), *Metodychni rekomendatsii zi skladannia zvitu pro upravlinnia*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/-rada/show/v0982201-18>.
11. European Commission (2013), Directive 2013/34/ EU on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>.
12. European Commission (2014), Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups, available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL-/?uri=CELEX:32014L0095>.
13. European Commission (2017), Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information), available at: [https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01)).
14. Zvit zi staloho rozvytku korporatsii "Obolon" za 2015 rik (2019), available at: <http://obolon.ua/en/corporate-responsibility/social-reporting>.
15. The official site of AB In Bev (2019), AB In Bev 2017 Annual Report, available at: https://www.ab-inbev.com/content/dam/universaltemplate/ab-inbev/investors/reports-and-filings/annual-and-hy-reports/2018/03/AB_InBev_2017_Annual_Report_complete_032218.pdf.
16. The official site of TCFD (2019), Task Force on Climate-related Financial Disclosures: Status Report, available at: <https://www.fsb-tcfd.org/publications/tcfd-2018-status-report/>.
17. The official site of KPMG (2019) The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting, available at: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/campaigns/2017/10/survey-of-corporate-responsibility-reporting-2017.html>.

Стаття надійшла до редакції 03 березня 2019 р.